

навчання, що ґрунтується на процесі використання інформаційно-цифрових і телекомунікаційних технологій, сприяє навчальній опосередкованій взаємодії між віддаленими учасниками (викладачами та здобувачами) за допомогою освітніх платформ (Moodle, Zoom, Microsoft Teams та ін.). Зауважено, що у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» активно впроваджено систему дистанційного навчання. Акцентовано, що ДКНД розміщено в системі дистанційного навчання на платформі Moodle, мають таку структуру: загальна інформація (візитівка курсу, інформація про автора(ів), силабус навчальної дисципліни, друковані та Інтернет-джерела, сертифікат, глосарій, оголошення, чат); основна частина: теоретичний матеріал навчальної дисципліни; дидактичне забезпечення самостійної роботи; підсумковий контроль. Зауважено, що викладачі, розробляючи та впроваджуючи дистанційні курси, ураховують знання, уміння, навички та досвід здобувачів, умови, у яких вони навчатимуться, докладно вивчають і визначають навчальні матеріали, переконуються, що буде забезпечено формування загальних і спеціальних компетентностей, отримання програмних результатів навчання, визначених освітньою програмою, вибирають інтерактивні форми та методи, сучасні засоби навчання тощо. Констатовано, що дистанційне навчання – потужний каталізатор змін у системі вищої освіти, що сприяє її модернізації, робить інтерактивною, гнучкою, доступною та адаптивною до індивідуальних потреб здобувачів і створює сприятливе педагогічне середовище для досягнення професійної зрілості.

Ключові слова: дистанційна освіта, дистанційне навчання, заклад вищої освіти, ДВНЗ «ДДПУ».

УДК 37.018.46:004.9:37.013.42+378

**THE PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE DEVELOPMENT OF
DIGITAL COMPETENCE OF TEACHERS IN THE SYSTEM OF NON-
FORMAL EDUCATION**

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ У СИСТЕМІ НЕФОРМАЛЬНОЇ
ОСВІТИ**

Наталія Гончарова

здобувач 3 курсу третього(освітньо-наукового) рівня вищої освіти освітньої програми «Освітні, педагогічні науки»
E-mail: nvg2355dd@gmail.com
ORCID 0000-0001-8568-5149
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Natalia Honcharova

getter of the 3st year of the third (educational and scientific) level of higher education of the educational program «Educational and Pedagogical Sciences»
E-mail: nvg2355dd@gmail.com
ORCID 0000-0001-8568-5149
SHEI «Donbas State Pedagogical University», Ukraine

ABSTRACT

The article addresses the relevance of developing digital competence among

teachers at pedagogical universities in the context of the rapid digital transformation of education. In today's dynamic educational environment, instructors are expected not only to master modern digital tools but also to apply them effectively in their teaching practices. Traditional professional development systems, however, often fail to respond swiftly to technological changes, leaving educators without the necessary digital skills. In this regard, non-formal education emerges as a flexible and accessible means for professional growth, offering diverse formats such as training sessions, online courses, professional communities, and self-directed learning.

Within the framework of the study, a set of pedagogical conditions has been identified and theoretically substantiated that ensure the effective acquisition of digital skills and promote the professional development of educators. In particular, emphasis is placed on the importance of motivational support, which facilitates the involvement of teachers in the digitalization process, as well as on the provision of content and methodological support aligned with the current demands of educational practice. Special attention is given to the role of innovative educational technologies in the context of non-formal learning, which is considered one of the key factors in the continuous development of digital competence. The study analyzes contemporary scientific approaches to the digitalization of higher education, along with the findings of leading national and international research in the field of teacher professional training. Focus is placed on creating conditions that support educators' intrinsic motivation, as it is a crucial factor in ensuring their active participation in the digital transformation of the educational process.

The goal of the article is to identify and justify pedagogical conditions that support the development of digital competence among educators through motivation, innovative methods, and integration of digital tools into their professional activities. These findings are essential for designing effective professional development programs tailored to the challenges of digital transformation in the educational sphere.

Key words: *digital competence, teachers of pedagogical universities, non-formal education, pedagogical conditions, digitalization of education, professional development.*

Актуальність теми. Сучасний розвиток освіти неможливий без повноцінної інтеграції цифрових технологій, що, у свою чергу, ставить перед системою вищої педагогічної освіти завдання щодо підвищення рівня цифрової компетентності викладачів. У контексті стрімкої цифровізації освітнього процесу зростає потреба в тому, щоб педагоги не лише володіли сучасними технологічними інструментами, але й уміли цілеспрямовано, творчо й ефективно застосовувати їх у навчальній діяльності. Це передбачає не просто технічну обізнаність, а здатність інтегрувати цифрові ресурси у зміст навчальних дисциплін, методику викладання та форми взаємодії зі здобувачами освіти. Таким чином, викладачі педагогічних університетів мають виступати не лише провідниками знань, а й прикладом цифрової грамотності, сприяючи формуванню у майбутніх фахівців відповідних цифрових навичок, що є невід'ємною складовою сучасного професійного середовища.

У лютому 2022 р. Кабінетом Міністрів України була схвалена «Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022 - 2032 роки». У розділі «Цифровізація»

зокрема зазначено: «Освіта наразі відстає від цифровізації, і необхідно докласти більше зусиль, щоб скористатися інструментами та сильними сторонами нових технологій, одночасно вирішуючи проблеми щодо можливих зловживань, таких як кібервтрощення та проблеми конфіденційності» (Кремень et al., 2022).

Традиційна система підвищення кваліфікації не завжди здатна оперативно реагувати на виклики цифрової трансформації, тому дедалі більшого значення набуває неформальна освіта. Вона забезпечує гнучкі можливості для розвитку цифрової компетентності викладачів через тренінги, онлайн-курси, професійні спільноти та самостійне навчання. Неформальна освіта дає змогу обирати актуальну тематику, використовувати інноваційні методики та адаптувати знання до власної педагогічної практики. Водночас ефективність такого навчання значною мірою залежить від наявності педагогічних умов, що сприяють мотивації, залученню, доступності якісного контенту та практичному застосуванню цифрових технологій. Розуміння цих умов є необхідним для розробки ефективних програм професійного розвитку, що відповідатимуть сучасним викликам освіти та сприятимуть підвищенню її якості.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Цифровізація української системи освіти є стратегічним пріоритетом, спрямованим на підвищення доступності та якості освіти у відповідь на сучасні виклики. Значну увагу вчені приділяють розробці науково-методичних засад цифровізації, що є передумовою її успішного впровадження. Зокрема питання використання інформаційних технологій в освітньому процесі закладів вищої освіти, а також необхідність застосування сучасних технологій для удосконалення якості освіти, розглядаються в роботах Т. Архіпової, Ю. Горошка, Р. Гуревича, М. Кадемії, Т. Коваль, А. Коломієць, Н. Кульчицької, І. Онищенко, О. Пушкар, С. Семерикова, О. Співаковського, Т. Тихонової (Калюжна, 2024).

Згідно з дослідженням В. Кременя, В. Бикова і О. Ляшенка, важливість підтримки науково-педагогічних працівників, зокрема тих, хто працює в умовах дистанційного навчання, полягає в необхідності вдосконалення нормативно-правової бази, матеріально-технічного забезпечення та методичних підходів до цифровізації післядипломної освіти. Це забезпечить ефективну інтеграцію цифрових технологій у навчальний процес та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у нових умовах (Кремень et al., 2022). Водночас, В. Биков і С. Литвинова у 2021 році запропонували концептуальні принципи цифрової трансформації, зокрема спираючись на європейський досвід як модель для розвитку цифрової інфраструктури в Україні (Биков, Литвинова, 2021).

С. Литвинова наголошує на значущості педагогічних пріоритетів у процесі цифровізації освіти, зокрема на необхідності розробки гнучких освітніх програм та професійного розвитку викладачів з урахуванням сучасних технологічних викликів (Кремень et al., 2022). Так само, у своєму дослідженні О. Струтинська акцентує увагу на необхідності перегляду функцій викладача, який має стати провідником і підтримкою освітнього процесу в умовах цифрових трансформацій суспільства (Литвинова, 2022). І. Смирнова у своєму дослідженні акцентує увагу на значенні цифрових технологій для підтримки безперервного процесу освіти, виокремлюючи дистанційне навчання як потужний засіб для ефективної адаптації до сучасних викликів (Смирнова, 2022). У 2019 році К. Мюллер (K. Müller) і Р. Шмідт (R. Schmidt) вивчали вплив цифрових

навчальних платформ на процес адаптації викладачів у Німеччині. Результати їхнього дослідження показали, що регулярне використання цифрових інструментів сприяє покращенню взаємодії між учасниками освітнього процесу та оптимізації педагогічних методів (Müller, Schmidt, 2019).

У сучасних кризових умовах Г. Кузан визначає цифровізацію як ключовий механізм адаптації освітнього процесу до новітніх викликів, таких як пандемія та військовий стан. Авторка зосереджується на важливості створення інклюзивного цифрового середовища, яке забезпечить безперервність освіти для всіх категорій здобувачів (Кузан, 2022).

Однак, незважаючи на велику кількість напрацювань, питання визначення та обґрунтування педагогічних умов розвитку цифрової компетентності викладачів у системі неформальної освіти залишається недостатньо вивченим.

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Метою статті є визначення педагогічних умов, що сприяють розвитку цифрової компетентності викладачів педагогічних університетів у системі неформальної освіти, зокрема через мотиваційну підтримку, змістове і методичне забезпечення, а також використання інноваційних освітніх технологій. Стаття також ставить за мету окреслити перспективи впровадження цих умов у практику професійного розвитку викладачів для підвищення ефективності освітнього процесу в умовах цифрової трансформації.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Впровадження цифрових технологій у педагогічну практику передбачає необхідність формування цілісної системи мотиваційної підтримки, орієнтовану на стимулювання професійного зростання викладачів. До ефективних інструментів такої підтримки можна віднести індивідуалізовані форми навчання, менторські програми, конкурси професійної майстерності та публічне визнання досягнень. Водночас важливого значення набувають якісне змістове й методичне забезпечення, впровадження інноваційних освітніх технологій, а також використання потенціалу неформальної освіти для підвищення цифрової компетентності та практичного застосування цифрових навичок у професійній діяльності викладачів.

Мотиваційна підтримка є важливим чинником розвитку цифрової компетентності викладачів. Мотивація є ключовим внутрішнім фактором, що сприяє прагненню викладача до самовдосконалення, його готовність освоювати нові технології та змінювати методи роботи. Мотивація може проявлятися на різних рівнях: зовнішній мотивації (прагнення до отримання зовнішніх стимулів, таких як підвищення кваліфікації, кар'єрний ріст, визнання з боку керівництва або колег) та внутрішній мотивації (прагнення до саморозвитку, досягнення особистих цілей, здобуття нових знань і навичок). Зазвичай внутрішня мотивація є найбільш стійкою та ефективною, і її можна підтримувати, створюючи умови для самореалізації викладача, заохочуючи його до творчості та інновацій (Воротникова, 2019).

Однією з ключових перешкод на шляху інтеграції новітніх технологій в освітній процес виступає низький рівень мотивації викладачів до впровадження змін. Часто вони виявляють недостатню зацікавленість у використанні цифрових інструментів, що зумовлено як браком відповідної підготовки, так і нерозумінням практичної цінності технологій для власної професійної

діяльності. Багато педагогів не мають необхідних навичок роботи з сучасними цифровими ресурсами, що ускладнює процес адаптації до нових освітніх підходів. До того ж, відсутність чітких прикладів позитивного впливу технологій на якість викладання або результативність навчання учнів часто призводить до скептицизму та небажання змінювати усталені методи роботи. Як наслідок, навіть за наявності технічних можливостей, потенціал інноваційних рішень залишається нереалізованим через людський фактор, що потребує системного вирішення – через підвищення кваліфікації, мотиваційні програми та створення сприятливого середовища для змін.

Мотиваційні стратегії можуть варіюватися залежно від країни чи організації. Наприклад, в окремих європейських країнах для стимулювання використання інноваційних методик навчання активно використовуються фінансові заохочення для викладачів, а також організація регулярних тренінгів і курсів підвищення кваліфікації. У країнах, що активно впроваджують цифрові технології, існує система державної підтримки, яка включає не тільки навчання, а й надання технічного обладнання для освітніх установ.

Змістове й методичне забезпечення освітнього процесу відіграє ключову роль у формуванні та розвитку цифрових навичок викладачів, адже воно не лише регламентує зміст навчання, а й визначає підходи до його організації з урахуванням цифрових викликів сучасності. Зокрема:

- сприяє оволодінню ефективним використанням інформаційних технологій для пошуку, систематизації та обробки інформації, що є базовою складовою цифрової компетентності. Завдяки цьому викладачі здобувають навички швидкого знаходження актуальних, достовірних і тематично релевантних ресурсів, що можна застосовувати як у власній підготовці, так і в навчанні здобувачів освіти;

- формує вміння критично оцінювати інформацію в цифровому середовищі, що є необхідним для аналізу, інтерпретації та обґрунтування рішень. Така здатність дозволяє викладачам не лише знаходити інформацію, а й відфільтровувати її за критеріями достовірності, актуальності й відповідності навчальним завданням;

- показує шляхи ефективного застосування цифрових інструментів у професійній діяльності. Це охоплює організацію освітнього процесу з використанням електронних платформ, створення інтерактивних навчальних матеріалів, налагодження ефективної комунікації зі здобувачами та колегами, а також використання цифрових засобів у науково-дослідній роботі;

- стає підґрунтям для постійного вдосконалення цифрових компетентностей, мотивуючи до самонавчання, експериментування з новими технологіями та інтеграції інновацій у педагогічну практику. Це сприяє не лише підвищенню якості викладання, а й забезпечує відповідність сучасним освітнім стандартам, що передбачають активне використання цифрових технологій як необхідної складової професійної діяльності викладача.

Інноваційні освітні технології дозволяють інтегрувати цифрові платформи, онлайн-курси, мобільні додатки та програмне забезпечення в освітній процес. Ці технології дозволяють викладачам не лише освоювати нові інструменти, але й застосовувати їх для удосконалення навчання та підвищення його ефективності. Удосконалення освітнього процесу у закладах вищої освіти

передбачає заохочення до наукового обґрунтування спроектованих інноваційних технологій та впровадження модернізованих методів, форм і засобів викладання в процесі освітньої діяльності, як зазначає Н. Мосьпан. Науковиця акцентує увагу на важливості переорієнтації сучасного освітнього простору на європейські стандарти при збереженні національних освітніх традицій (Мосьпан, 2021).

Використання інноваційних навчальних технологій є важливим компонентом розвитку цифрової компетентності викладачів у системі неформальної освіти, оскільки ці технології інтегрують сучасні цифрові інструменти в педагогічний процес, покращують доступ до освітніх матеріалів і відкривають нові можливості для професійного розвитку. Викладачі мають доступ до різних платформ, онлайн-курсів, мобільних додатків, віртуальних лабораторій та інших інструментів, що дозволяють підвищувати професійні навички через інтерактивне навчання та постійну практику. Це дає їм змогу здобувати нові знання і безпосередньо застосовувати їх у навчальній практиці. Використання таких технологій сприяє зростанню мотивації до навчання, оскільки здобувачі освіти можуть працювати в індивідуальному темпі, що відповідає їхньому рівню кваліфікації. Такий підхід підтримує активний обмін ідеями та досвідом, що сприяє зростанню спільних знань і покращує процес навчання.

Для підвищення ефективності викладання недостатньо обмежуватись лише теоретичними знаннями про інноваційні технології – необхідно активно впроваджувати конкретні цифрові інструменти у повсякденну освітню практику. Так, штучний інтелект відкриває нові можливості для персоналізації навчального процесу, дозволяючи створювати індивідуальні навчальні плани, що враховують потреби, рівень знань та темп засвоєння матеріалу кожного здобувача. Доповнена реальність, у свою чергу, дає змогу зробити навчання більш наочним і захопливим, особливо у вивченні складних дисциплін, таких як хімія чи біологія, де візуалізація процесів значно полегшує їх розуміння. Крім того, сучасні освітні платформи, зокрема Coursera, EdX, Google Classroom та інші, надають доступ до великої кількості безкоштовних курсів, матеріалів і тренінгів, що дозволяє викладачам систематично оновлювати знання, розширювати свої цифрові навички та відповідати вимогам сучасного освітнього середовища. Отже, практичне застосування технологій сприяє не лише підвищенню якості викладання, а й формуванню у здобувачів нових компетентностей, необхідних для успішної професійної реалізації в умовах цифрового суспільства.

Особливе значення набуває забезпечення доступу до таких ресурсів для всіх викладачів, незалежно від їхнього місця роботи. Це можна досягти через програми надання грантів або субсидій для закладів освіти на закупівлю необхідних інструментів і підключення до онлайн-платформ.

Існують успішні приклади інтеграції інноваційних технологій у програми підвищення кваліфікації викладачів. Наприклад, у Великій Британії педагогічні університети активно співпрацюють з ІТ-компаніями для впровадження курсів, які включають вивчення новітніх технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн або машинне навчання. В Україні на даний момент лише частина освітніх програм включає елементи цифрових технологій, тому існує велика потреба в розробці нових курсів та модулів для підготовки викладачів, що забезпечать їх здатність працювати з новітніми технологіями.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Цифровізація є визначальним чинником модернізації освіти, а високий рівень цифрової компетентності викладачів педагогічних університетів – необхідною умовою ефективної інтеграції технологій у навчальний процес. Традиційна система професійного розвитку не завжди встигає за темпами технологічних змін, тому зростає роль неформальної освіти, що пропонує гнучкі формати навчання: онлайн-курси, тренінги, професійні спільноти.

Ключовими педагогічними умовами є: мотиваційна підтримка, якісний освітній контент, методологічне забезпечення та використання інноваційних технологій. Мотивація викладачів, як внутрішня, так і зовнішня, є рушієм цифрової трансформації. Індивідуальні програми, наставництво та професійне визнання стимулюють активну участь у процесі змін.

Наявність цифрових навичок дозволяє викладачам швидко адаптуватися до нових умов, критично оцінювати інформацію, створювати цифрові освітні ресурси та ефективно комунікувати зі здобувачами освіти. Проте впровадженню цифрових інновацій перешкоджають нестача фінансування, освітніх матеріалів та недостатня обізнаність викладачів. Розв'язання цих проблем можливе через професійні тренінги, участь у міжнародних освітніх проєктах і створення систем постійної підтримки.

Подальші дослідження мають зосередитися на оцінці ефективності педагогічних умов розвитку цифрової компетентності, вивченні інноваційних підходів до навчання, а також впливу соціально-економічних чинників. Особливо актуальним є створення інклюзивного цифрового середовища, що забезпечить рівний доступ до ресурсів, зокрема для викладачів у сільських та віддалених регіонах.

Необхідно впроваджувати державну підтримку, розробляти курси підвищення кваліфікації, сприяти міжнародному обміну досвідом. Такий підхід забезпечить сталість цифрових змін, підвищить якість освіти й сприятиме формуванню конкурентоспроможної освітньої системи.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Биков, В.Ю., & Литвинова, С.Г. (2021). Концептуальні засади цифрової трансформації освіти. *Український педагогічний журнал*, 4, 15-25. Вилучено з https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/728620/1/UPJ_2021_04_web%20%281%29.pdf

Воротникова, І.П. (2019). Умови формування цифрової компетентності вчителя у післядипломній освіті. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*, 6, 101-118.

Калюжна, Т. (2024). Інтеграція цифрових технологій в освіту дорослих: цифрова компетентність науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, (4), 176-182. Вилучено з <https://doi.org/10.31891/pcs.2024.4.25>

Кремень, В.Г., Биков, В.Ю., Ляшенко, О.І., Литвинова, С.Г., Луговий, В.І., Мальований, Ю.І., Пінчук, О.П., & Топузов, О.М. (2022). Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи: наукова доповідь загальним зборам НАПН України «Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи», 18-19 листопада 2022 р. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 4(2), 1-49.

Вилучено з <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4223>

Кузан, Г. (2022). Діджиталізація освітнього процесу і дистанційне навчання в Україні: виклики, проблеми, перспективи. *Молодь і ринок*, 9(207).

Вилучено з <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.271161>

Литвинова, С.Г. (2022). Цифровізація освіти: педагогічні пріоритети / Національна академія педагогічних наук України. Вилучено з https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/2545/

Мосьпан, Н. (2021). Вища освіта та ринок праці в Україні: десятиліття взаємодії. *Освітологічний дискурс*, 32(1), 20-38.

Смирнова, І.В. (2022). Цифровізація освіти як сучасна вимога інформаційного суспільства. *Науковий вісник МНУ ім. В.О. Сухомлинського*, 2(58), 34-42.

Müller, K., & Schmidt, R. (2019). Digital learning platforms and teacher adaptation in Germany. *Journal of Educational Research*, 58(2), 145-161. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.jer.2019.02.145>

REFERENCES

Bykov, V.Yu., & Lytvynova, S.H. (2021). Kontseptual'ni zasady tsyfrovoyi transformatsiyi osvity [Conceptual foundations of the digital transformation of education]. *Ukrayins'kyi pedahohichnyy zhurnal*, 4, 15-25. Retrieved from https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/728620/1/UPJ_2021_04_web%20%281%29.pdf [in Ukrainian].

Vorotnykova, I.P. (2019). Umovy formuvannya tsyfrovoyi kompetentnosti vchytelya u pislyadyplomnyi osviti [Conditions for forming digital competence in teachers in postgraduate education]. *Vidkryte osvityne e-seredovyshe suchasnoho universytetu*, 6, 101-118 [in Ukrainian].

Kalyuzhna, T. (2024). Intehratsiya tsyfrovyykh tekhnolohiy v osvitu doroslykh: tsyfrova kompetentnist' naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv zakladiv vyshchoyi osvity [Integration of digital technologies in adult education: digital competence of scientific and pedagogical staff of higher education institutions]. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, (4), 176-182. Retrieved from <https://doi.org/10.31891/pcs.2024.4.25> [in Ukrainian].

Kremen', V.H., Bykov, V.Yu., Lyashenko, O.I., Lytvynova, S.H., Luhovyy, V.I., Mal'ovanyy, Yu.I., Pinchuk, O.P., & Topuzov, O.M. (2022). Naukovo-metodychne zabezpechennya tsyfrovizatsiyi osvity Ukrayiny: stan, problemy, perspektyvy [Scientific and methodological support for the digitalization of education in Ukraine: status, problems, perspectives]: naukova dopovid' zahal'nym zboram NAPN Ukrayiny «Naukovo-metodychne zabezpechennya tsyfrovizatsiyi osvity Ukrayiny: stan, problemy, perspektyvy», 18-19 lystopada 2022 r. *Visnyk Natsional'noyi akademiyi pedahohichnykh nauk Ukrayiny*, 4(2), 1-49. Retrieved from <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4223> [in Ukrainian].

Kuzan, H. (2022). Didzhytalizatsiya osvith'oho protsesu i dystantsiynе navchannya v Ukrayini: vyklyky, problemy, perspektyvy [Digitalization of the educational process and distance learning in Ukraine: challenges, problems, prospects]. *Molod' i rynek*, 9(207). Retrieved from <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.271161> [in Ukrainian].

Lytvynova, S.H. (2022). Tsyfrovizatsiya osvity: pedahohichni priorytety

[Digitalization of education: pedagogical priorities] / Natsional'na akademiya pedahohichnykh nauk Ukrainy. Retrieved from https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/2545/ [in Ukrainian].

Mos'pan, N. (2021). Vyshcha osvita ta rynok pratsi v Ukraini: desyatylyttya vzayemodiyi [Higher education and the labor market in Ukraine: decades of interaction]. *Osvitohichnyy dyskurs*, 32(1), 20-38 [in Ukrainian].

Smyrnova, I.V. (2022). Tsyfrovizatsiya osvity yak suchasna vymoha informatsiynoho suspil'stva [Digitalization of education as a modern requirement of the information society]. *Naukovyy visnyk MNU im. V.O. Sukhomlyns'koho*, 2(58), 34-42 [in Ukrainian].

Müller, K., & Schmidt, R. (2019). Digital learning platforms and teacher adaptation in Germany. *Journal of Educational Research*, 58(2), 145–161. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.jer.2019.02.145> [in English].

АНОТАЦІЯ

У статті досліджено актуальну проблему розвитку цифрової компетентності викладачів педагогічних університетів в умовах цифрової трансформації освітнього середовища. Обґрунтовано, що стрімке впровадження цифрових технологій у сферу освіти вимагає від науково-педагогічних працівників не лише володіння цифровими інструментами, а й здатності до їх ефективного та критичного застосування у навчальному процесі. Традиційна система підвищення кваліфікації не завжди здатна оперативно реагувати на динамічні виклики цифровізації, тому особлива увага приділяється потенціалу неформальної освіти як гнучкого інструменту професійного розвитку.

У межах дослідження визначено та теоретично обґрунтовано сукупність педагогічних умов, що забезпечують ефективне засвоєння цифрових навичок і стимулюють професійний розвиток викладачів. Зокрема, акцент зроблено на важливості мотиваційної підтримки, що сприяє залученню педагогів до процесу цифровізації, та забезпечення змістового й методичного наповнення, орієнтованого на сучасні вимоги освітньої практики. Окремо розглянуто роль інноваційних освітніх технологій у контексті неформального навчання як одного з ключових чинників безперервного розвитку цифрової компетентності. Проаналізовано сучасні наукові підходи до цифровізації вищої освіти, а також результати провідних вітчизняних і зарубіжних досліджень у сфері професійної підготовки педагогів. Увагу зосереджено на створенні умов, що сприяють підтримці внутрішньої мотивації викладачів, адже саме вона є важливим чинником їх активної участі у цифрових трансформаціях освітнього процесу.

У статті також окреслено перспективи впровадження запропонованих педагогічних умов у практику підвищення кваліфікації викладачів педагогічних університетів, з метою підвищення ефективності освітнього процесу та забезпечення його відповідності сучасним викликам. Матеріали дослідження можуть бути використані під час розробки програм професійного розвитку, освітніх політик та стратегій цифровізації педагогічної освіти.

Ключові слова: цифрова компетентність, викладачі педагогічних університетів, неформальна освіта, цифровізація, педагогічні умови, професійний розвиток.